

CZ

Moderní historické město

Litomyšl

Litomyšl

O Litomyšli mluví poprvé Kosmova kronika česká. V zápisu z roku 981 se o ní zmiňuje jako o pomezním hradišti slavníkovského území. Zde, na Trstenické stezce, která spojovala Čechy s Moravou, byl ve 12. století založen premonstrátský klášter a pod ním, v říční nivě, se rozrůstala osada, zárodek budoucího města. Litomyšl obdržela městská práva v roce 1259 od krále Přemysla Otakara II. Význam města ve středověkém českém státě potvrzuje založení biskupství. Biskupové sídlili na místě bývalého kláštera od roku 1344 až do husitských bouří, kdy byl jejich palác i s výstavnou katedrálou P. Marie dobyt a pobořen.

V následující době, kdy Litomyšl spravoval rod Kostků z Postupic, se město stalo útočištěm Jednoty bratrské, sídlem bratrského biskupa a bydlištěm mnoha významných vzdělců - členů sboru. Byla zde také jedna z nejstarších tiskáren v Čechách. Po neúspěšném stavovském povstání v roce 1547 však páni z Postupic Litomyšl ztratili. Panství získal roku 1567 jeden z nejmocnějších českých šlechticů - Vratislav z Pernštejna. Ten o rok později začal na místě zchátralého hradu velkoryse stavět nový palác. Italští stavitelé (G. B. Aostalli a U. Aostalli) dokončili za 14 let renesanční zámek s arkádovým nádvořím, vyzdobený sgrafity na všech průčelích i štítech. V roce 1999 byl zámecký areál zapsán na Seznam UNESCO.

1) zámecké nádvoří

2

- 2) Arkády na II. zámeckém nádvoří
- 3) Interiér zámecké kaple
- 4) Renesanční komína zámku
- 5) Interiér barokního zámeckého divadélka s originály Platzzerových kulís (z let 1796–1797)

3

4

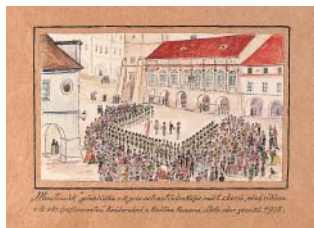

5

I město se proměňovalo. Původní dřevěné budovy na náměstí, postavené na úzkých gotických parcelách a od dob Kostků z Postupic opatřené podsíněmi, byly ohrožovány častými požáry. Proto byly postupně nahrazovány kamennými stavbami. Zachovaným dokladem měšťanského renesančního domu je takzvaný "dům U Rytířů" (čp. 110), postavený kameníkem Blažkem ve čtyřicátých letech 16. století.

- 1) Horní část Smetanova náměstí s bývalou radniční věží z r. 1418. Délka Smetanova náměstí je 495 metrů.

- 2) Tzv. Velká podsíň na Smetanově náměstí, vlevo dům U Rytířů
 3) Tzv. Panský dům s barokní fasádou z roku 1769
 4) Pohled na nově zrekonstruovanou střední část Smetanova náměstí
 5) Váchalova ulice, na fasádě domu čp. 127 byla nově zrealizována sgrafita v výjevy z Krvavého románu - knihy J. Váchala

Pernštejské snahy o rekatolizaci Litomyšle, pokračující i za doby třicetileté války, vyvrcholily v činu Vratislavovy vnučky Frebonie. Ta v roce 1640 přivedla do Litomyšle školský řád piaristů, nedávno založený, a poblíž zámeckého návrší pro něj nechala postavit kolej, školu a kostel. V první čtvrtině 18. století se piaristé dočkali nového chrámu (kostel Nalezení sv. Kříže) i školní budovy (dnešní muzeum), postavených podle plánů G. B. Alliprandiho za účasti F. M. Kaňky.

- 1) Rekonstruované Klášterní zahrady s barokním Piaristickým kostelem z let 1714-22 (Nalezení sv. Kříže) a bývalou Piaristickou kolejí z let 1641-80

- 2) Proboštský kostel (Povýšení sv. Kříže) z let 1356-76 je nejvýznamnější památkou gotické Litomyšle doby předhusitské
 3) Regionální muzeum
 4) Červená věž je nejvýznamnější dochovanou částí bývalého opevnění města. Dnes novodobě zastřešena, slouží jako výstavní prostory.
 5) Kostel Rozesláni sv. Apoštolů na Toulovcově náměstí z konce 14. století

Litomyšl je rodištěm skladatele Bedřicha Smetany, malíře Julia Mařáka i mnoha dalších osobností, které se proslavily především na poli umění a vědy. Smetanovo jméno je zde trvale připomínáno jednak památníkem v zámeckém pivovaru, jednak operním festivalem, pořádaným každoročně v areálu zámku.

1) Mezinárodní operní festival Smetanova Litomyšl

- 2) Smetanův dům - secesní divadelní budova z let 1903-05
- 3) Rodný byt Bedřicha Smetany, který se nachází v zámeckém pivovaru
- 4) Stálá výstava soch Olbrama Zoubka ve sklepení státního zámku
- 5) Portmoneum - Muzeum Josefa Váchala

Za vzornou péčí o památky byla Litomyšl vyhlášena Historickým městem roku 2000. Litomyšl však není „pouze“ historie. Může se pochlubit řadou staveb novodobé architektury a díky jejich kvalitě je odborníky považována za příklad tzv. moderního historického města. Množstvím středních a vyšších škol a nově otevřeným Evropským školicím centrem YMCA se navíc Litomyšl zařazuje mezi Evropská města mladých.

Novodobá architektura v Litomyšli:

- 1) Internát pedagogické školy
- 2) Nový kostel církve bratrské
- 3) Městský bazén

- 4, 5) Městský stadion Černá hora
- 6) Městská sportovní hala

Litomyšl

- 1) Zámecký areál a divadélko
- 2) Stálá expozice soch O. Zoubka
- 3) Rodný byt Bedřicha Smetany
- 4) Evropské školicí centrum
- 5) Červená věž
- 6) Portmoneum -
Museum J. Váchala

- 7) Klášterní zahrady
- 8) Proboštský kostel
- 9) Piaristický kostel a kolej
- 10) Regionální muzeum
- 11) Pomník Aloise Jiráska
- 12) Smetanův dům
- 13) Památník Z. Kopala

- 14) Pomník Bedřicha Smetany
- 15) Stará radnice
- 16) Dům U Rytířů - Městská galerie
- 17) Mariánský sloup
- 18) Kostel Rozeslání sv. Apoštolů
- 19) Sportovní areál Černá hora
- 20) Nový kostel Církve bratrské

Navštivte

Státní zámek Litomyšl • 461 615 067
Rodný byt B. Smetany • 461 615 287
Stálá expozice soch O. Zoubka • 461 612 575
Regionální muzeum • 461 615 287
Dům U Rytířů • 461 614 765
Portmoneum - Museum J. Váchala • 734 541 323

Sportovní a volnočasové aktivity

Městské koupaliště • 461 612 915
Městský bazén • 461 315 011
Městský stadion Černá hora • 461 612 179
Městská sportovní hala • 604 938 723
Krytý zimní stadion • 461 612 179, 605 252 045
Sport areál s.r.o. (tenis, squash, bowling)
• 774 741 695
Sportovní hala TJ Jiskra • 461 618 672
Sokolovna • 774 066 195
Kurty Sokol • 777 947 718
Sauna • 774 848 053
Spinning centrum Stratilek • 724 033 548
Fitcentrum Fila, K2 hiking • 737 901 896
Fitness 233 • 461 615 965, 605 269 860
Real gym Nedošín • 604 592 405
A-kart aréna • 603 496 056, 731 587 944
Billiard centrum a hřiště Pétanque
• 461 615 910, 605 485 818
Bowling bar Peklo • 461 616 719
Bike park • 602 441 655
Adventura Park s.r.o. • 725 606 420, 602 331 119
Hřebčín Suchá • 606 601 101
Rybářství Litomyšl s.r.o. (sportovní rybolov).
• 461 613 723
Dětský park Vodní valy
Kino Sokol • 461 612 505
Music Club Kotelna • 777 589 663
Diskotéka Eden • 461 619 228, 775 200 308
Čajovna v muzeu • 604 737 483
Střelnice Černá hora • 737 167 138
Modelářské letiště Vlkov • 604 231 785
Areál vodních sportů Nedošín • 776 056 801
Příměstský les Černá hora • běh
Cvičební sál Veselka • 775 998 869
Savitar (centrum regenerace a relaxace)
• 467 771 351
Golf Osík (odpaliště) • tel. 602 168 452
Cafébar Underground • 725 605 373
Heaven music bar • 603 475 519
Cafébar Muuza • 461 614 900

Bohospoluby

Rímskokatolický kostel (Proboštský) .
Út - So 7.30, Po - Pá 17.45, Ne 7.35, 10.15, 17.45
Evangelický kostel Na Lánech • Ne 9.00
Nový kostel Církve bratrské • Ne 10.00, Út 19.00
Husitský sbor na Toulouvcově náměstí • Ne 8.30
Adventisté sedmého dne - Bří Pátů • So 10.00

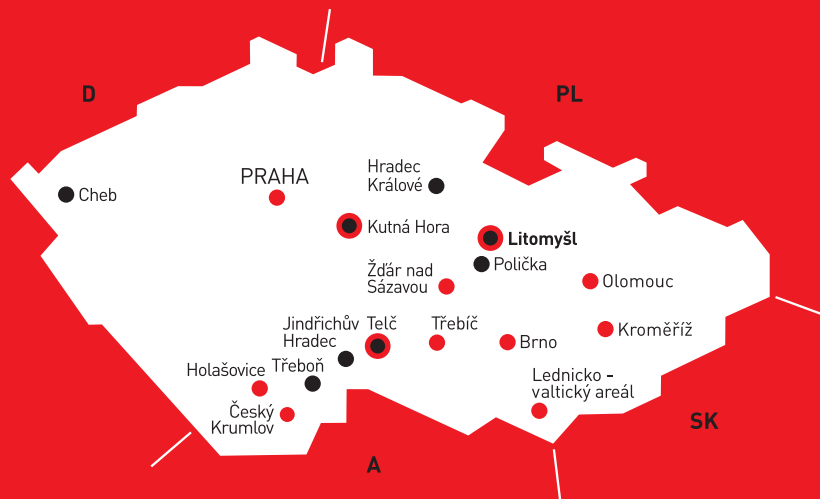
Užitečné kontakty

Policie • 974 578 711
Městská policie • 461 612 336
Nemocnice • 461 655 111
Taxi • 604 351 161, 777 622 266, 775 770 200

Litomyšl

www.litomysl.cz

Infocentrum Litomyšl

Smetanovo nám. 72

tel., fax: +420 461 612 161

ic@litomysl.cz

www.litomysl.cz

Českomoravské
pomezí

Východní Čechy

ČESKÁ INSPIRACE

České dědictví UNESCO
Czech Heritage UNESCO

www.ceskomoravskepomezí.cz

www.vychodni-cechy.info

● www.ceska-inspirace.cz

○ www.unesco-czech.cz